

Sykkellitteratur mens vi venter på sesongstart

Gjennom høsten og vinteren har jeg pleiet sykkelinteressen ved å lese flere titalls bøker om sporten. Bøkene jeg har lest, kan grovt sett plasseres i tre kategorier: biografier, doping og en kombinasjon av begge. I denne artikkelen har jeg omtalt ni bøker som jeg mener enhver sykkelinteressert vil sette pris på å flikke gjennom, og jeg hopper samtidig bukk over de bøkene jeg mener er best egnet til oppfyring (for dem er det altfor mange av).

Alle bøkene vært kjøpt og lest på Amazon Kindle (på engelsk, cirka \$15-20 per bok), med unntak av «Gul Feber» som jeg har kjøpt og lest via iBooks (på dansk, 209 kroner).

Biografier

Det er mange store sykkelhelter, fra Eddy Merckx i gamledager frem til Fabian Cancellara i dag. Å ta fatt på alle biografiene som finnes er i så måte en gigantisk oppgave, og det er sikkert flere titalls bøker jeg burde hatt med her. Likevel, dette er de beste titlene av dem jeg har kommet over hittil.

«Hunger: The Sean Kelly Autobiography» av Sean Kelly

Kelly var kjent for å være en knalltøff syklist, og det bærer også boka preg av. Språket er konsist og lite følelsesmessig, noe som sikkert reflekterer den jordnære, irske bondesønnens syn på ting. Ikke minst er han veldig beskjeden om de mange store triumfene sine. Det mest interessante med boka er imidlertid hans ærlige beskrivelser av sykkelidrettens mange uskrevede regler og hvordan det politiske spillet mellom syklistene, klubber og eiere fungerer. En flott bok om en flott syklist.

«We were Young and Carefree: The Autobiography of Laurent Fignon» av Laurent Fignon

Forfatteren er kanskje mest kjent for å ha tapt Tour de France med åtte sekunder til Greg LeMond i 1989, for hestehalen og for brillene, men etter å ha lest boka forstår jeg at han var en syklist av den gamle skolen, med herlig fransk arroganse og et enormt talent. Det er morsomt å lese om hvordan han betraktet alt i livet med en «alt eller ingenting»-holdning, og han skriver med mye følelser og iver. Bokas eneste svake punkt er hvordan Fignon knapt

tar et oppgjør med doping. Likevel, boka er en verdig beskrivelse av en av sykkelhistoriens store personligheter.

«Slaying the Badger: LeMond, Hinault, and the Greatest Ever Tour de France» av Richard Moore

De som har fulgt sykkesporten i noen år vet at LeMond og Hinault hadde en frisk konflikt i 1986, der førstnevnte var den kommende stjernen og sistnevnte var i ferd med å avslutte en fantastisk karriere. Forfatteren har gjennom en rekke intervjuer med de to hovedpersonene og andre laget en velskrevet og spennende skildring av oppbygningen til Tour de France i 1986, som ifølge mange er den beste Touren noensinne. Dette er spennende lesning og vel verdt å lese, men boka mangler noe for å bli en seriøs klassiker.

«Domestique: The Real-life Ups and Downs of a Tour Pro» av Charly Wegelius

Den finskengelske forfatteren har fullført 14 Grand Tours (Giro d'Italia, Tour de France og Vuelta Espania). Wegelius var en god hjelperytter og beskriver en veldig uglamorøs og beinhard kamp for tilværelsen. I motsetning til de mange store stjernene valgte Wegelius tidlig å spesialisere seg som hjelperytter, og boka gir et balansert syn på proffsirkuset.

Biografier og doping

«Racing Through the Dark: The Fall and Rise of David Millar» av David Millar

Den særs internasjonale forfatteren gir et interessant innblikk i doping i sykkelidrett. Boka består av tre deler: Oppveksten, livet som dopet proffsyklist og livet etter at han ble fersket. Jeg tror ikke Millars historie er så veldig unik for syklistene: enorme talenter som oppdages tidlig, suges inn i systemet og ender opp som dopere fordi «alle andre» gjør det. Dessverre avsluttes boka på en litt tam måte, men Millar øker forståelsen for hvorfor doping har vært en del av sporten.

«Gul Feber» av Michael Rasmussen

Rasmussen er av mange ansett som en egoistisk og arrogant type. Det er nok riktig; han innrømmer langt på vei det selv i boka si. Han har også noen trekk som skiller ham fra sine

kollegaer; han innrømmer åpent at han ikke angret på doping, fordi det var hva man gjorde. Han gir et veldig direkte og troverdig innblikk i hvordan sykkelidrettet egentlig er tvers gjennom råtten, og jeg foretrekker denne typen innrømmelser fremfor juksere som gråter og angret seg når de blir tatt. For meg var det mest slående med boka hvor metodisk, analytisk og nøyaktig Rasmussen var – og hvordan han kunne anvende disse egenskapene til å lure systemet i så mange år.

Doping

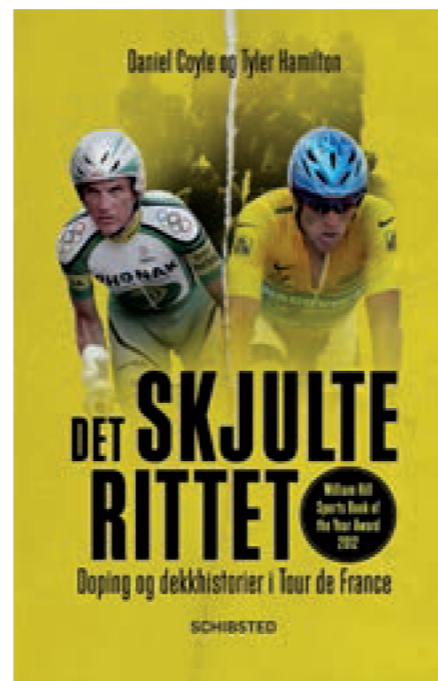
Fordi Lance Armstrong i stor grad preget perioden da systematisk og avansert doping ble vanlig, så er det ikke til å unngå at han også er hovedpersonen i en del av dopingbøkene...

«Wheelmen: Lance Armstrong, the Tour de France, and the Greatest Sports Conspiracy Ever» av Reed Albergotti og Vanessa O'Connell

Boka er skrevet av Wall Street Journal-journalistene som i 2010 publiserte de første avsløringene av Floyd Landis. I motsetning til de fleste sykkelbøker så har journalistene en veldig «blåruss»-vinkling, og de tar for seg hvordan sykkelidrettet har vokst opp fra intet i USA, og hvilke enorme markedskrefter som rår bak kulissene. Boka er velskrevet, grundig og beskriver på en troverdig måte en mørk side av Lance Armstrong og hans bande. Lærerik og interessant bok!

«Seven Deadly Sins: My Pursuit of Lance...» av David Walsh

Forfatteren har av Armstrong blitt betegnet som et «troll» siden 1999 fordi han allerede da satte et stort spørsmålstegn ved hvordan den tidligere kreftsyke Armstrong kunne komme tilbake fra sykdom og dominere verdens tøffeste ritt som han gjorde. Walsh har samlet en imponerende mengde informasjon som understøtter at Armstrong dopet seg til seire, og man får nesten bakoversveis når man leser om hvor mange mennesker som har fått livene sine ødelagt av amerikaneren. Utover at jeg synes Walsh skriver litt vel lyrisk, så er boka en tankevekker for alle som tror at doping er unntaket heller enn regelen i toppidrett.

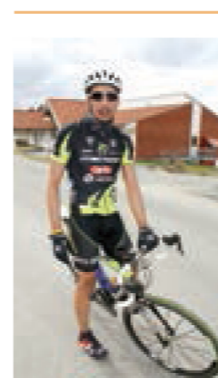

Norsk utgave: En av de omtalte bøkene er også å finne på norsk. Det er Tyler Hamiltons «The Secret Race» som på norsk har fått tittelen «Det skjulte rittet».

«The Secret Race: Inside the Hidden World of the Tour de France» av Tyler Hamilton og David Coyle

Mange husker nok Hamilton som Armstrongs tidligere hjelperytter som senere var kaptein på CSC og Phonak, og som hadde en smerteskjel av en annen verden (fullførte Tour de France med brukket kragebein, gnisset tenene i filler i smerte, og så videre). Hamilton hiver i denne boka alle kortene på bordet og beskriver detaljert hvordan han systematisk dopet seg gjennom hele karrieren. Likevel sitter jeg igjen med en følelse av sympati for Hamilton; han var en del av et system som var råttent, og det er provoserende å høre hvor enkelt det faktisk var (og er?) å jukske.

Så for å oppsummere: Det er mange spennende sykkelhistorier å velge mellom – mange flere enn jeg har rukket å oppsummere her – og så er det også kommet mye lærerik litteratur om hvor gjennomdopet sykkelidrettet har vært de siste 20 årene. Har man for vane å lese krim i påsken, så vil jeg påstå at mange av disse bøkene er verdige erstatere.

■ **Om artikkelforfatteren:** Erik Amit Nordlie (f. 1982) var en ivrig landeveissyklist fra 2006 til 2010 - før andre gjøremål fikk prioritet i noen år. Nå har han imidlertid tatt opp igjen treninga, og her får vi høre om veien videre.

Det norske maratonkryssord

AV INGE ASBJØRN HAUGEN

1	2		3		4		5		6		7
							8			9	
10									11		
					12	13					
14		15		16					17		
18								19		20	
		21									
22										23	
		24									

7. **7 loddrett:** Han var den første som klarte bragden å løpe en engelsk mil under 4 minutter.

Vannrett

1. Fornavn 10 vannrett
8. Sted i Oppland
10. Jente med løpeglede som motivator
11. ... Gausemel (fetter og medlem av 100-klubben)
12. Et av fornavna på kryssordforfatter
15. Bør du helst ikke gjøre om natten
17. Musikkform
18. Kritisk
20. Voltsekund
21. Kjekt å ha når man er 18
22. Må du for prestere bedre
23. Månefase
24. Behandlere

Loddrett

2. Populært TV-program
3. Disse må tas vare på
4. Må du passe deg for (ute på veiene)
5. Tørket leire
6. Skrullete
7. Den første med «drømmemila»
9. Reiseløse
13. Sted i Jølster
14. Maratondronningen
15. Ør
16. Fisker
19. God egenskap

Da er det bare å prøve seg på nok en utgave av Inge Asbjørn Haugens maratonkryssord. Alle som sender riktig løsning til **Kondis, Sognsvn. 75 B, 0855 OSLO innen 10. april** blir med i trekningen av ett eksemplar av «Den norske langrennsboka» av Øyvind Sandbakk og Espen Tønnessen.

1	2	3	4	5	6	7	8
K	A	R	M	Ø	Y	A	S
9	A	L	O	10	M	A	R
11	K	I	R	S	T	I	G
E	B	13	14	T	E	B	A
16	17	O	E	R	E	18	U
L	O	19	D	E	T	R	O
20	I	S	E	N	22	D	E
23	L	E	I	O	24	B	N
27	A	N	K	E	R	E	T

Løsning på kryssordet i nummer 1-2014

Vinnerne av oppgaven i Kondis nummer 10-2013 ble Lars Helge Fjeldstad fra Ulefoss og Finn Pedersen fra Ridabu. De får tilsendt hvert sitt eksemplar av Grete Waitz' bok «Løp din egen maraton». Riktig løsning så slik ut:

Navn:

Adresse:

Postnr./-sted: